

alia creasse, i. e. cum caelo solem lunam astra, cum terra arbores plantas paradisum.¹ Tali doctrinae ex singulis litteris pendenti non iam probari potuisse versionem LXX multis locis adeo liberam quis miretur.

4. Propterea Iudaei illius aetatis novam Veteris Testamenti versionem effecerunt. Aquila quidem, proselytus graecus et Akibae discipulus, omnes particulas textus sacri quam potuit accuratissime in linguam graecam vertit eius linguae ratione omnino neglecta.

Cuius rei optimum exemplum ipse primus Bibliorum versus. Quem versio LXX recte secundum linguam graecam interpretata erat: ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. Quae versio Aquilae longe videbatur abesse a litteris. Nam cum vocabulo ἀρχή origo vocis תְּשִׁיבָה non exprimeretur, Aquila vero omnia vocabula hebraica secundum originem accurate studeret vertere, תְּשִׁיבָה ut derivatum a תְּשִׁיבָה (= κεφαλή) vertit per κεφάλαιον, quamquam κεφάλαιον non significat „initium“, sed „summam“ vel similia. Etiam optimum illud graecum ἐποίησεν Aquilae non usui erat, nam cum varia verba hebraica etiam graece varie verteret, verbo ποιεῖν autem verteret hebraicum עָשָׂה, pro בָּרָא aliud verbum quaerens invenit κτίζειν, quo verbo etiam versio LXX saepe בָּרָא verterat. Sequebatur in LXX ὁ θεός = אֱלֹהִים; Aquila omisit articulum, quod in hebraico textu deerat.² Denique versio LXX ferebat τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν; Aquila, ut etiam תְּשִׁיבָה graeca voce redderet, scripsit σὺν τὸν οὐρανὸν καὶ σὺν τὴν γῆν, auctore videlicet magistro Akiba, quem supra ostendimus תְּשִׁיבָה voce σὺν interpretatum esse; ceterum affirmemus (alii antea eam rem parum accurate docuerunt) multum abesse, ut Aquila semper תְּשִׁיבָה voce σὺν interpretetur, sed tum demum, cum in textu hebraico תְּשִׁיבָה praecedit articulum; cum תְּשִׁיבָה hebraicum praecedit vocem sine articulo, exempli causa in statu constructo positam vel nomen proprium, Aquila vertit תְּשִׁיבָה graeco articulo.³

Alia exempla artem vertendi Aquilae signantia ego collegi Mitt. d. Septuaginta-Unternehmens 1 p. 240 adn. 2. Ibi ostendi Aquilam derivata ex eadem radice hebraica, etiamsi plane eadem significant, variis vocibus ex eadem radice graeca derivatis vertere e. g. 1) אֱמָר vel

¹ J. Derenbourg, Essai sur l'histoire et la géographie de la Palestine 1 (1867) p. 396 adn. 4.

² Antea etiam apud Aquilam legebatur ὁ θεός, sed fragmentum papyri nuper repertum omittit articulum, cf. Mitteilungen des Septuaginta-Unternehmens 1, p. 344 adn. 1.

³ Mitteilungen des Septuaginta-Unternehmens 1, p. 343. 347.